

***Įsakymas netenka galios 2023-08-24:***

*Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas*

*Nr. [D1-288](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16519*

*Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios*

***Suvestinė redakcija nuo 2014-02-04 iki 2023-08-23***

*Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [86-3709](#), i. k. 102301MISAK00000410*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS**

**Į S A K Y M A S**

**DĖL ANYKŠČIŲ REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTO PATVIRTINIMO**

2002 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 410

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 5 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.2 punktu,

1. T v i r t i n u Anykščių regioninio parko apsaugos reglamentą (pridedama).

2. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje v a d o v a u t i s reikšminiais žodžiais: „saugomos teritorijos“, „valdymo sistema“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

**PATVIRTINTA**

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro  
2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 410  
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro  
2014 m. sausio 30 d. įsakymo Nr. D1-85  
redakcija)

**ANYKŠČIŲ REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTAS****I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Anykščių regioninio parko apsaugos reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato specialius Anykščių regioninio parko (toliau – Regioninis parkas) teritorijų planavimo, statinių projektavimo ir statybos jo teritorijoje reikalavimus, apsaugos, tvarkymo ir naudojimo ypatumus.

2. Veiklą Regioniniame parke reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos vandens įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, Lietuvos Respublikos turizmo įstatymas, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas, Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 318 „Dėl gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatų patvirtinimo“, Kultūrinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1086 „Dėl kultūrinių draustinių nuostatų patvirtinimo“, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, Anykščių regioninio parko nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Anykščių regioninio parko nuostatų patvirtinimo“, Anykščių regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonų ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 416 „Dėl Anykščių regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo“, Anykščių regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-699 „Dėl Anykščių regioninio parko tvarkymo plano patvirtinimo“, Regioninio parko ir jo dalių specialieji ar detalieji planai, gamtotvarkos ir paveldotvarkos planai, bendrieji planai, statybos techniniai reglamentai, šis Reglamentas, kiti teisės aktai ir apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų Regioniniame parke, konkrečių žemės, miško ir vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo.

3. Kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms), esantiems Regioniniame parke, priežiūros, tvarkymo, naudojimo sąlygas ir galimybes nustato kultūros paveldo objektų (nekilnojamųjų kultūros vertybių) apsaugos reglamentai ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentai.

4. Gamtos paveldo objektai (saugomi gamtiniai kraštovaizdžio objektai) ir jų teritorijos tvarkomos remiantis Lietuvos Respublikos Saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymu, Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis bei Gamtos paveldo objektų nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-214 „Dėl gamtos paveldo objektų nuostatų patvirtinimo“, pagal šių objektų gamtotvarkos projektus ir kitus apsaugos ir tvarkymo priemonės numatančius dokumentus.

5. Atskirose Regioninio parko dalyse yra nustatytos Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos – vietovės, įtrauktos į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai (toliau – „Natura 2000“ teritorijos). Jų ribos nustatytos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d.

įsakymu Nr. D1-210 „Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo”.

Veiklą „Natura 2000“ teritorijose papildomai reglamentuoja, apsaugos ir tvarkymo režimą nustato Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo”, kiti teisės aktai.

Planų, programų ir ūkinės veiklos projektų įgyvendinimo poveikis „Natura 2000“ teritorijoms vertinamas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo, Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo”, nustatyta tvarka.

6. Reglamente vartojamos sąvokos:

**Apžvalgos aikštelė** – vieta, kurioje gali būti įrengti mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai ar stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai) arba apžvalgos bokštas, skirti stebėti atsiveriančią panoramą.

**Atokvėpio vieta** – trumpalaikiam poilsiui be nakvynės skirta teritorija greta pažintinių takų, rekreacinio funkcinio prioriteto zonose ir kitose vietose. Joje įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

**Buvusi sodyba (sodybvietė)** – vieta, kurioje yra išlikusių buvusių statinių, pamatų liekanų, įrodančių čia buvus gyvenamąjį namą su pagalbinio ūkio, kitos paskirties statiniais, arba kai sodyba yra pažymėta kartografiniuose žemėlapiuose (vietovės ar kituose planuose), arba kurios buvimo faktas įrodytas teismo sprendimu.

**Dvaro (palivarko) sodyba** – dvaro teritorijos dalis, skirta gyventi, taip pat kitoms reikmėms (reprezentacinėms, ūkinėms, gamybinėms, rekreacinėms, švietimo). Ją sudaro istoriškai susiformavęs vientisas sodybinės žemės sklypas su visais jame esančiais dvaro įvairios paskirties statiniais, želdiniais, vandens telkiniais, susisiekimo, inžineriniais ir technologiniais įrenginiais, mažaisiais kraštovaizdžio architektūros elementais, dailės kūriniais, taip pat visų nurodytųjų sudėtinių dalių liekanomis ir jų vietomis, sujungtomis į teritorinį, funkcinį ir architektūrinį vienetą.

**Ferma** – žemės ūkio verslo pastatas ar grupė pastatų, skirtų gyvuliams (paukščiams) laikyti (auginti), su pagalbiniais pastatais ir teritorija.

**Kraštovaizdžio estetinė vertė** – bendraisiais estetikos kriterijais išreiškiamas natūraliai susiformavusio ir natūralų pobūdį išlaikiusio ar žmogaus veiklos sukurto ir jo sambūvį su aplinka atspindinčio kraštovaizdžio apibūdinimas.

**Lankomi objektai** – skirti ir (ar) pritaikyti lankymui paveldo objektai, saviti kraštovaizdžio objektai ir kompleksai, savitų reiškinių išraiškos vietos, rekreaciniais visuomenės poreikiams skirti objektai.

**Mažieji kraštovaizdžio architektūros įrenginiai ir statiniai** – informacijai skirti įrenginiai (skydai, stendai, informaciniai ženklai ir riboženkliai), kiti įrenginiai: supynės, laipynės, dekoratyvinės skulptūros, šviestuvai, stacionarūs baldai – suolai, stalai, šiukšliadėžės, dviračių stovai, nesudėtingi statiniai: atraminės sienutės, tvorelės, platformos, pakilumos, skirtos teritorijos apžvalgai, laiptai, lieptai, tilteliai, pavėsinės, stoginės, kiti teritorijos vieningo stiliaus tvarkymo ir puošybos objektai.

**Pažintinis takas** – takas, skirtas pėstiesiems, transporto priemonių be variklio naudotojams ar žirgų turizmui, įrengtas sudarant sąlygas susipažinti (aplankyti) su lankomais objektais, savitais regionais, su šalia jo pastatytais informacijai skirtais ir kitais mažaisiais kraštovaizdžio architektūros statiniais ar įrenginiais.

**Poilsio vietė** – laikinai apsisotinti be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, laužavietės, automobilių stovėjimo aikštelės.

**Rekreaciniai statiniai ir įrenginiai** – apžvalgos bokštai, poilsio (žaidimo), apžvalgos aikštelės (regyklos) su įranga (pakiluma, specialiais žiūronais, kt.), pažintiniai takai, miestų, miestelių aikščių, parkų, skverų ir kitų želdynų, paplūdimių statiniai ir įrenginiai.

**Rekreaciniai pastatai** – viešbučių ir poilsio paskirties pastatai ir jų grupės, kuriuose teikiamos apgyvendinimo paslaugos (turizmo centrai ir bazės, poilsio namai, viešbučiai, kempingai, nakvynės namai, moteliai, svečių namai, vasarnamiai), ir gydymo paskirties pastatai (sanatorijos, sveikatingumo kompleksai).

**Stovyklavietė** – poilsiui su nakvyne skirta teritorija, kurioje gali būti teikiama turistinės stovyklos paslauga. Joje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, automobilių stovėjimo aikštelė, įranga maistui ruošti, laužavietės, sudaromos sąlygos higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti, poilsiui organizuoti.

**Tradicinė etnografinio regiono architektūra** – etnografiniame regione susiformavusi teritorinė erdvinė struktūra su charakteringu sodybų išplanavimu, apželdinimu, savitais pastatais, jų statybos principais, regionui būdingomis tradicinėmis statybos ir apdailos medžiagomis ir spalvomis, ryšiu su kraštovaizdžiu.

**Ūkininko sodyba** – nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype pastatytas gyvenamosios paskirties pastatas (namas) su pagalbinio ūkio ir kitos paskirties (fermų, ūkio, šiltnamių, kaimo turizmo) pastatais, reikalingais ūkininko veiklai vykdyti.

Kitos šiame Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Saugomų teritorijų įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Statybos įstatyme, Ūkininko ūkio įstatyme, Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

## II. REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOS

7. Regioninio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis:

7.1. konservacinio prioriteto: Budragaidžio gamtinis rezervatas, Anykščių šilelio, Elmės, Storių ir Virintos kraštovaizdžio draustiniai; Gojaus, Janydžių, Judinio ir Kurklių geomorfologiniai draustiniai; Anykštos, Rubikių, Šventosios senvagių ir Variaus hidrografiniai draustiniai; Gečionių, Variaus ir Vilkatėnų botaniniai draustiniai, Pakalnių telmologinis draustinis ir Anykščių senamiesčio urbanistinis draustinis;

7.2. ekologinės apsaugos prioriteto;

7.3. rekreacinio prioriteto;

7.4. ūkinio prioriteto;

7.5. kitos (gyvenamosios paskirties) funkcinio prioriteto.

8. Regioninio parko tvarkymo plane išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kuriose teritorijos naudojimas ir apsauga reguliuojama pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 „Dėl saugomų teritorijų tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo”.

9. Regioniniame parke taikomi:

9.1. reikalavimai veiklai visose Regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti;

9.2. papildomi reikalavimai veiklai atskirose Regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti.

## III. REIKALAVIMAI VEIKLAI VISOSE REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE

10. Statiniai Regioniniame parke projektuojami, statomi, rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami ar planavimo dokumentai rengiami, įvertinus vietovės kraštovaizdžio ypatumus ir tradicinės Vakarų Aukštaitijos etnografinio regiono (toliau – Etnografinis regionas), nustatyto Etninės globos tarybos prie Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. rugsėjo 17 d. rekomendacijoje Nr. 1 „Dėl etnografinių regionų ribų nustatymo“, planavimo ir architektūros savitumus, išdėstytus 16–19 punktuose, siekiant:

10.1. išlaikyti gamtinio bei istoriškai susiformavusio kultūrinio kraštovaizdžio, gamtinių ir kultūrinių kompleksų bei objektų vertės požymius, vykdyti ir užtikrinti kultūrinio kraštovaizdžio kryptingą formavimą;

10.2. išsaugoti būdingą kraštovaizdžio teritorinę, erdvinę struktūrą, jo estetinę vertę ir raiškius reljefo bei hidrografinio tinklo elementus;

10.3. užtikrinti kraštovaizdžio formavimo socialines, ekonomines ir ekologines funkcijas;

10.4. išsaugoti išlikusią (susiformavusią iki 1939 m.) būdingą gyvenamųjų vietovių planinę struktūrą;

10.5. užtikrinti kraštovaizdžio apsaugą, naudojimą, tvarkymą, planavimą ir krašto saviraiškos bruožus;

10.6. palaikyti ir didinti turimą biologinę įvairovę, kraštovaizdžio teritorinę erdvinę struktūrą ir jo potencialą;

10.7. išlaikyti tradicinės Etnografinio regiono architektūros pobūdį: formas, dydžius, statybos produktus, spalvas;

10.8. sudaryti sąlygas išsaugoti įvairaus teritorinio lygmens kraštovaizdžio arealus, užtikrinti tinkamą jų tvarkymą, naudojimą, planavimą ir darnią plėtrą.

11. Nauji statiniai, įskaitant naujų sodybų ir naujų ūkininkų sodybų statinius, projektuojami ir statomi Regioninio parko tvarkymo plane ir (ar) bendrojo teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose. Šios nuostatos netaikomos statinių statybai esamose sodybose.

Esamos sodybos gali būti pritaikomos kaimo turizmo paslaugoms teikti, puoselėjant ir skleidžiant regiono etnografinės tradicijas.

12. Rengiant buvusiai sodybai atkurti žemės valdos projektą ar statinio projektą, vietas pastatams statyti leidžiama parinkti kitoje sklypo vietoje, nei jie stovėjo anksčiau, tačiau visais atvejais nepažeidžiant vertingų kraštovaizdžio elementų, taip pat laikantis 10 punkte nustatytų reikalavimų. Kitoje sklypo vietoje pastatai projektuojami (statomi) ir tuo atveju, kai ankstesnėje vietoje negalima statyti dėl inžinerinių tinklų, susiformavusių želdinių, pakitusio reljefo.

13. Inžineriniai statiniai projektuojami, statomi (tiesiami), rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami kuo mažiau keičiant kraštovaizdžio pobūdį. Rekonstruojant esamas ir rengiant naujas elektros perdavimo linijas, rekomenduojama jas tiesti požeminiais kabeliais. Saulės šviesos energijos elektrinės, saulės šilumos energijos kolektoriaus leidžiama įrengti ant pastatų stogų, pastatų fasadų, esamų fermų, gamybos, pramonės, sandėliavimo paskirties pastatų žemės sklypuose ir sodybose, išskyrus atvejus, kai pastatai ar sodybos yra kultūros paveldo objektai. Vieta šių inžinerinių statinių (įrenginių) statybai parenkama kiekvienu atveju taip, kad nebūtų matoma nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų), gatvės, kelio ar apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų.

14. Mobiliojo ir radijo ryšio bokštus leidžiama statyti tik su apžvalgos aikšte lankytojams.

15. Naujos lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikštelės projektuojamos ir įrengiamos ne arčiau kaip 25 m nuo vandens telkinio kranto, bet visais atvejais už vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos ribų. Projektuojant didesnes kaip 500 m<sup>2</sup> lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikšteles, numatomos želdinių juostos, skaidančios aikšteles ne didesnėmis kaip 500 m<sup>2</sup> dalimis, išsaugomi esami želdiniai.

16. Viename žemės sklype leidžiama formuoti vieną sodybą (vieną gyvenamąjį namą su priklausiniais). Sodyboje pastatai statomi kompaktiškai, formuojant uždaro užstatymo sodybą. Sodybos planuojamos pagal šiuos reikalavimus:

16.1. kai žemės sklypo plotas yra iki 0,5 ha, sodybos pastatais bendras užimamas žemės plotas turi atitikti statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“, patvirtinto aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-338 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ patvirtinimo“, 9 priedo reikalavimus, bet negali viršyti 500 m<sup>2</sup>. Šios nuostatos netaikomos esamoms sodyboms, kurių pastatais užstatytas žemės plotas yra didesnis;

16.2. kai žemės sklypo plotas yra nuo 0,5 ha ir didesnis, sodybos pastatais užstatomas žemės plotas – iki 700 m<sup>2</sup>;

16.3. 16.1-16.2 punktai netaikomi Anykščių mieste ir kitos (gyvenamosios) paskirties funkcinio prioriteto zonose.

17. Ūkininko sodybos (išskyrus konservacinio ir rekreacinio funkcinio prioriteto zonas) planuojamos pagal šiuos reikalavimus:

17.1. ūkininko sodyboje vienu fermos ar kitu pagalbinio ūkio paskirties pastatu užstatomas didžiausias žemės plotas negali viršyti 900 m<sup>2</sup>. Leidžiamas ūkininko sodybos pastatais, įskaitant fermas, užstatomas žemės plotas (išskyrus konservacinio ir rekreacinio funkcinio prioriteto zonas):

17.1.1. kai žemės ūkio paskirties žemės sklypo plotas yra iki 3 ha, pastatais užstatomas žemės plotas – iki 700 m<sup>2</sup>.

17.1.2. kai žemės ūkio paskirties žemės sklypo plotas yra nuo 3 ha iki 10 ha – iki 900 m<sup>2</sup>;

17.1.3. kai žemės ūkio paskirties žemės sklypo plotas yra nuo 10 ha iki 50 ha – iki 1200 m<sup>2</sup>.

17.1.4. kai žemės ūkio paskirties žemės sklypo plotas yra virš 50 ha – iki 2000 m<sup>2</sup>.

18. Dvarų (palivarkų) sodybos (būdingos Etnografiniam regionui) atstatomos ar statomos pagal buvusius analogus, pagrįstus istoriniais ir (ar) archyviniais dokumentais, remiantis fotofiksacijomis, didesniuose nei 0,5 ha ploto žemės sklypuose (Regioninio parko tvarkymo plane numatytose naujų sodybų statybos vietose). Tokiais atvejais joms netaikomi 16, 17, 19, 20 ir 22.1 punktuose nurodyti apribojimai.

19. Sodybų pastatai projektuojami, statomi, rekonstruojami ar remontuojami pagal šiuos reikalavimus:

19.1. draudžiama statyti sublokuotus gyvenamuosius namus, išskyrus Anykščių mieste ir kitos (gyvenamosios) paskirties funkcinio prioriteto zonose;

19.2. gyvenamuoju namu užstatomas žemės plotas – iki 150 m<sup>2</sup>. Tradicinis gyvenamasis namas – stačiakampio plano (pločio ir ilgio santykis 1:2-3). Didžiausias gyvenamojo namo aukštis – 7 m (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Stogai: dvišlaičiai, keturšlaičiai čiukuriniai, laužyti čiukuriniai, 40°–45° nuolydžio. Langai skaidomi (arba imituojamas skaidymas) į keturias, šešias ar daugiau dalių, jų aukščio ir pločio santykis – 1:0,7-0,8;

19.3. tradiciniai pagalbinio ūkio pastatai – vienaukščiai, dvišlaičiais, pusvalminiais arba keturšlaičiais stogais. Klojimo, daržinės aukštis – iki 9 m, kiti priklausiniai – ne aukštesni kaip 6 m (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Priklausiniai tradiciškai statomi ne toliau kaip 60 m atstumu nuo gyvenamojo namo (išskyrus pirtį). Pastatų planas – ištęstas stačiakampis arba „U“, ar „L“ formos plano. Naujai statomų sodybos priklausinių dydis, proporcijos ir fasadų architektūriniai sprendiniai turi atitikti jų paskirtį;

19.4. pastatų stogai dengiami tradicinėmis dangomis: lentelėmis (malksnomis), skiedromis, nendrėmis, šiaudais, molio čerpėmis, kita vizualiai panašia danga arba smulkiai skaidyta bitumine danga (bituminėmis čerpėmis), neasbestiniu šiferiu, neblizgia skarda. Lauko rūšiai gali būti apželdinami žole;

19.5. tradicinės sodybos pastatų statybos ir apdailos medžiagos: mediena, akmuo, molis, plytos, naudojamos laikantis tradicinių medžiagos apdirbimo technologijų (pjauti, tašyti, netekinti rąstai; tipinių formų apdailos lentos). Karkasinės ir mūrinių pastatų išorinės sienos apkalamos lentomis arba medinėmis dailylentėmis. Pastatų apdailai draudžiama naudoti plastikines medžiagas. Saugomi plūkto molio ūkiniai pastatai;

19.6. ūkininko sodybos pagalbinio ūkio pastatai, kurie dėl savo specifikos ir techninių reikalavimų negali būti statomi išlaikant tradicinės Etnografinio regiono architektūros savitumus, projektuojami taip, kad nepažeistų sodybos vientisumo. Ūkininko sodybos pagalbinio ūkio pastatus, kurie dėl savo specifikos ir techninių reikalavimų negali būti statomi išlaikant tradicinės Etnografinio regiono architektūros savitumus, rekomenduojama pridengti želdiniais, kad jie nedominuotų sodybos statinių komplekse.

20. Projektuojant, statant, rekonstruojant ar remontuojant sodybos pastatus, rekomenduojama:

20.1. sodybos pastatų stogų spalva: tamsių spalvų (ruda, juoda, pilka, žalia). Visų rekonstruojamų ar naujai statomų sodybos pastatų stogus rekomenduojama dengti vienodos spalvos ir tekstūros statybos produktais;

20.2. pastatų sienų spalvos: rąstinių (netekintų rąstų) – pilka, ruda, žalia, juoda, geltona. Langų rėmai, langinės, medžio raižiniai dažomi balta ar natūralaus medžio, atitinkančia pastato fasadą, spalva;

21. Anykščių mieste ir kitos (gyvenamosios) paskirties funkcinio prioriteto zonose netaikomi 19 ir 20 punktuose nurodyti apribojimai.

22. Mažųjų kraštovaizdžio architektūros įrenginių ir statinių įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

22.1. sodybas leidžiama aptverti ne aukštesnėmis kaip 1,5 m aukščio perregimomis ažūrinėmis tvoromis (medinių virbų, tašelių, karčių, vytelių, išskyrus horizontalias lentas) be cokolių;

22.2. neleidžiama užtvirti paežerių, paupių, apžvalgos aikštelių, pravažiavimų ir praėjimų į juos, pažintinių takų ir kelių, saugomų atvirų kraštovaizdžio erdvių ar kitaip riboti Regioninio parko lankymą. Ganomus plotus leidžiama aptverti ganyklinėmis tvoromis;

22.3. neleidžiama aptverti miškų, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti pažeistus medynus, gamtos išteklius, išsaugoti gamtotvarkos planuose nurodytas rūšis ar buveines, kai reikia miško želdinius ir želdynus apsaugoti nuo laukinių gyvūnų daromos žalos, kai tai būtina saugioms eismo sąlygoms keliuose užtikrinti, kitais teisės aktuose nustatytais atvejais;

22.4. vandens telkiniuose prie esamų sodybų leidžiama įrengti vieną medinį lieptą iki 15 m ilgio nuo vandens telkinio kranto, ne didesnę kaip 30 m<sup>2</sup> ploto. Jei viršvandeninės augalijos juosta yra platesnė nei 15 m, leidžiama statyti ilgesnius lieptus, bet išsikišančius ne daugiau kaip 2 m už viršvandeninės augalijos juostos, iki 2 m pločio. Urbanizuojamose (užstatomose) rekreacinėse ir gyvenamosiose zonose liepto matmenys gali būti ir didesnės, jie nustatomi statinio projekto sprendiniuose.

23. Buvusių žemės ūkio įmonių apleistus pastatus, ypač esančius konservacinio, ekologinės apsaugos ir rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, prie pažintinių, mokomųjų takų, apžvalgos aikštelių ir kitų lankomų objektų, gyvenviečių vizualinėje aplinkoje, rekomenduojama griauti arba perstatyti atsižvelgiant į 10 punkte nurodytam Etnografiniam regionui būdingus pastatus, skaidant ir mažinant jų tūrius, keičiant jų paskirtį, nesukeliant naujų neigiamų pasekmių gyvenimo ir aplinkos kokybei.

24. Iš eksploatuoti nerūdinių statybinių medžiagų karjerai ir durpynai rekultivuojami taikant priemones, atitinkančias Regioninio parko steigimo tikslus (įveisiant miškus, įrengiant vandens telkinius, atkuriant pievų ir pelkių bendrijas), biologinės įvairovės apsaugos reikalavimus arba pritaikomi Regioninio parko tikslams.

25. Užrašai informaciniuose, reklamos skyduose, stenduose rašomi vadovaujantis Valstybinės kalbos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis. Informacinių, reklaminių skydų, stendų pastatymo vieta derinama su Regioninio parko direkcija. Draudžiama informacijos ir reklamos skydus, stendus kabinti ar kitaip tvirtinti ant medžių, gamtos ir kultūros paveldo objektų, įrengti juos paveldo objektų vizualinės apsaugos zonose, išskyrus informacinių stendų apie pačius gamtos ir kultūros paveldo objektus įrengimą.

26. Draudžiama statyti, laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ir kitiems panašioms tikslams vagonėlius ir kitus kilnojamuosius objektus ar įrenginius (mobiliuosius namelius, konteinerius, nebenaudojamas transporto priemones, metalinius garažus), išskyrus atvejus, kai jie naudojami Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka mokslo institucijų moksliniams stebėjimams ir tyrimams vykdyti, teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotiems bitynams, masiniams renginiams, turint nustatyta tvarka savivaldybių vykdomųjų institucijų išduotus leidimus, taip pat atvejus, kai vagonėliai naudojami statybos laikotarpiu prie statomų, rekonstruojamų ar kapitališkai remontuojamų statinių, turint teisės aktų nustatyta tvarka išduotus statybą leidžiančius dokumentus.

Mobilieji nameliai laikomi kempinguose, teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose ir teisės aktuose numatytais atvejais.

27. Regioniniame parke draudžiama važinėti ne keliais transporto priemonėmis (įskaitant dvirates, trirates ir keturrates transporto priemones), išskyrus specialiąsias transporto priemones, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių institucijų transporto priemones, vykdančias žemės ir miškų ūkio, žuvininkystės darbus, jas statyti ar kitaip eksploatuoti ne keliuose Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

#### **IV. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KONSERVACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE (REZERVATUOSE IR DRAUSTINIUOSE)**

28. Regioninio parko Būdragaidžio gamtiniame rezervate statinių statyba draudžiama, išskyrus statinius, reikalingus rezervato steigimo tikslams įgyvendinti.

29. Burbiškio dvaro ir namų muziejų teritorijose (J. Biliūno, A. Žukausko-Vienualio, B. Buivydaitytės) draudžiama statyti naujus statinius ir vykdyti teritorijos tvarkymo darbus, nesusijusius su sunykusio kultūros paveldo objekto atkūrimu.

30. Draudžiama statyti naujus bei plėsti esamus rekreacinius pastatus ir kompleksus, statyti naujas ūkininko sodybas, fermas ir kitus žemės ūkio verslo kompleksus.

31. Kraštovaizdžio draustiniuose esančių sodybų gyvenamuosiuose ir ūkiniuose pastatuose draudžiama projektuoti ir įrengti vitrinius langus.

32. Saulės šviesos energijos elektrinės, saulės šilumos energijos kolektorius leidžiama įrengti tik ant pastatų stogų ir (ar) pastatų fasadų, kurie nėra matomi nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų), gatvės ar apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų. Pastatuose ar sodybose, kurie yra kultūros paveldo objektai, šių inžinerinių statinių (įrenginių) statyba draudžiama.

33. Draudžiama statyti mobiliojo ir radijo ryšio bokštus.

#### **V. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI EKOLOGINĖS APSAUGOS, ŪKINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE**

34. Gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijose, jų apsaugos zonose neleidžiama įveisti miško, statyti statinių, užstojančių paveldo objektus, trukdančių juos apžvelgti. Kitose ekologinės apsaugos, ūkinio funkcinio prioriteto zonose papildomi reikalavimai nenustatomi.

#### **VI. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI REKREACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE**

35. Tvarkant Regioninio parko rekreacinio funkcinio prioriteto zonas, didinamas vietovės estetinis potencialas, gerinamos vietovės eksponavimo galimybės, formuojami nauji želdiniai, įgyvendinamos sanitarinių-higieninių ir estetinių savybių gerinimo, reginių formavimo, medynų atsparumo rekreacinėms apkrovoms didinimo priemonės, įrengiami pliažai, poilsiui pritaikomos pakrantės. Jose draudžiama bloginti rekreacinių išteklių kokybę, naikinti kraštovaizdžio estetinį potencialą, projektuoti ir statyti su rekreacija nesusijusius pastatus ir įrangą.

36. Rekreacinio funkcinio prioriteto zonose išskirtos urbanizuojamos ir neurbanizuojamos rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonos.

37. Urbanizuojamose (užstatomose) rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonose, numatytose Regioninio parko tvarkymo plane, pagal detaliuosius planus ir statinių projektus leidžiama naujų rekreacinių statinių iki 9 m aukščio (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško) statyba.

38. Neurbanizuojamose rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonose įrengiamos trumpalaikio poilsio vietos – poilsiavietės, atokvėpio vietos, pliažai su mažaisiais kraštovaizdžio architektūros objektais.

## **VII. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KITOS (GYVENAMOSIOS) PASKIRTIES FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE**

39. Kitos (gyvenamosios) paskirties funkcinio prioriteto zonose leidžiama statybų plėtra, numatyta bendruosiuose planuose ir (ar) Regioninio parko tvarkymo plane.

40. Įrengiant inžinerinius tinklus, pirmenybė teikiama inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai tradicinį kaimų ir miestelių vaizdą, esamą kraštovaizdį.

## **VIII. SKATINAMA VEIKLA**

41. Regioniniame parke skatinama:

41.1. išsauganti ir (ar) išryškinanti kraštovaizdžio įvairovę veikla;

41.2. miškų ekosistemų apsaugos funkcijų stiprinimas didinant biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant mišrius medynus. Konservacinio prioriteto ir ekologinės apsaugos zonose plynose miško kirtimo biržėse rekomenduojamas miško atkūrimo būdas – žėlimas;

41.3. miško sodinimas nuskurdintose agrarinėse teritorijose, esančiose gamtiniame karkase, nustatytame bendruosiuose planuose ir rajonų miškų išdėstymo žemėtvarkos schemose;

41.4. pažeistų kraštovaizdžio kompleksų ir objektų atkūrimas formuojant želdynus, didinant ir atkuriant vietovės vizualinę, estetinę vertę;

41.5. tradicinis ir ekologinis ūkininkavimas;

41.6. gamtos ir kultūros paveldo objektų tyrimas ieškant efektyvesnių jų išsaugojimo ir naudojimo būdų, naujų vertingų objektų paieška ir įteisinimas;

41.7. gamtos ir kultūros paveldo objektų, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas siekiant suinteresuoti objektų savininkus, valdytojus ir naudotojus vertybių apsauga, skatinant užsiimti papildoma veikla, aptarnaujant Regioninio parko lankytojus;

41.8. apžvalgos aikštelių, apžvalgos bokštų įrengimas ir naudojimas;

41.9. pažintinių ir mokomųjų takų, kitos rekreacinės infrastruktūros, numatytos Regioninio parko tvarkymo plane, projektavimas ir įrengimas. Pažintinio turizmo organizavimas, prioritetą teikiant Regioninio parko tvarkymo plane numatytais pėsčiųjų, dviračių, vandens turizmui skirtais pažintiniais takais. Pažintinių takų ir jų įrangos naudojimas slidžių turizmui žiemos sezono metu;

41.10. poilsiaviečių ir stovyklaviečių įrengimas rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, kitose teritorijų planavimo dokumentuose nustatytose vietose;

41.11. ekspozicijų po atviru dangumi įrengimas;

41.12. etnokultūros, tradicinės kaimo gyvensenos puoselėjimas, tradicinių ir šiuolaikinių amatų propagavimas;

41.13. kaimo turizmo paslaugų teikimas, šiai veiklai pritaikant sodybas, užtikrinant Etnografinio regiono tradicijų tęstinumą;

41.14. rekreacinio verslo plėtra bendruosiuose planuose ir Regioninio parko tvarkymo plane nustatytose vietose.

42. „Natura 2000“ teritorijose skatinamas saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytų gamtotvarkos priemonių ir ūkininkavimo formų, palaikančių tinkamą buveinių ir saugomų rūšių būklę, įgyvendinimas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-621](#), 2008-11-24, Žin., 2008, Nr. 141-5593 (2008-12-09), i. k. 108301MISAK00D1-621

Nr. [D1-85](#), 2014-01-30, paskelbta TAR 2014-02-03, i. k. 2014-00861

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-558](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4918 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-558

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 410 "Dėl Anykščių regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-621](#), 2008-11-24, Žin., 2008, Nr. 141-5593 (2008-12-09), i. k. 108301MISAK00D1-621

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 410 "Dėl Anykščių regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-556](#), 2012-06-29, Žin., 2012, Nr. 80-4205 (2012-07-10), i. k. 112301MISAK00D1-556

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 410 "Dėl Anykščių regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-1006](#), 2012-11-30, Žin., 2012, Nr. 141-7251 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK0D1-1006

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 410 "Dėl Anykščių regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-85](#), 2014-01-30, paskelbta TAR 2014-02-03, i. k. 2014-00861

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 410 „Dėl Anykščių regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“ pakeitimo